

Verborgenen schatten

van een kunstenaarskoppel



boven
Philippe Wolfers, medaillon
'La Toilette'. Ivoor, 1903.

midden
Philippe Wolfers, haarjuweel, ivoor,
opaal en kornalijn, 1899.

onder
Marcel Wolfers, 'Holocausta', mar-
mer, 1929.



Als kleinzoon van zilversmid Louis Wolfers en zoon van Philippe Wolfers was Marcel Wolfers voorbestemd om een carrière uit te bouwen binnen de firma Wolfers Frères. Van jongs af aan werd hij er opgeleid in alle takken van de edelsmeedkunst. Hij zou uiteindelijk aan het hoofd komen te staan van de ontwerpafdeling van Wolfers Frères. Als één van de bestuurders van de firma trachtte hij tevens Wolfers, voornamelijk gekend als juwelier, zilversmid en horlogier, uit te bouwen tot verkoper van luxedesign en organisator van belangrijke verkooptentoonstellingen rond toegepaste kunst, oosterse kunst en antiek zilver.

TEKST: **RAF STEELS**

Marcel Wolfers' (1886-1976) hart lag echter bij de kunsten en niet bij de 'Usine' zoals hij het bedrijf steevast noemde. Hij was beeldhouwer – hij moet tot één van de vernieuwers van de Belgische beeldhouwkunst van voor WO I gerekend worden – tekenaar, ontwerper, schrijver en vanaf de tweede helft van de jaren twintig lakkunstenaar; op de muziek en de schilderkunst na is er geen medium waarin de kunstenaar niet aan de slag ging.

Beau monde

Clairette Petrucci (1899-1994), zijn echtgenote schilderde wél en had haar opleiding genoten aan 'La Grande Chaumière' in Parijs waar ze onder meer Lucien Simon en René Ménard als leraar had. Ze was het enige kind van schrijver, socioloog, kunstcriticus, sinoloog en kunsthandelaar Raphael Petrucci (1872-1917) en van Claire Verwee (1873-1956), oudste dochter van kunstschilder Alfred Verwee. Clairette bewoog zich tussen de Brusselse 'beau monde' en de kunstscène in de Belgische en Franse hoofdsteden. Ze oefende een bijzondere aantrekkingskracht uit op schrijvers en kunstenaars. Clairette was bijvoorbeeld de vroege muze van de Nederlandse avant-garde schrijver Edy Du Perron (1899-1940) maar huwde uiteindelijk zijn liefdesrivaal Marcel Wolfers in 1923. Na een uitgebreide huwelijksreis doorheen Italië, Oost-Europa en Griekenland vestigden zij zich in een luxueus modernistisch appartement ontworpen door Jean-Jules Eggerickx in hartje Brussel. Hun interieur werd gefotografeerd en gepubliceerd in het toonaangevende Italiaanse tijdschrift Domus in 1930.



In de crisisjaren moesten Marcel en Clairette Brussel te verlaten en besloten ze zich definitief te vestigen in hun vroegere buitenhuis, een immense vierkantshoeve te Vieuxart (Chaumont-Gistoux). Beiden hadden er tevens hun atelier. Marcel beschikte over een groot beeldhouwersatelier in één van de vleugels gelijkvloers en zou er later ook zijn lakatelier huisvesten. Clairette had haar schildersatelier onder het dak. Het interieur van Vieuxart, waar Clairette en Marcel niet alleen 'le tout Bruxelles' ontvingen maar ook kunstenaars, schrijvers en intellectuelen uit de hele wereld, weerspiegelde hun eclectische maar verfijnde smaak. Art-decomeubelen van Ruhlmann, van Dominique en naar ontwerp van de architect Eggerickx werden gecombineerd met art-nouveaumeubelen van Paul Hankar en Léon Sneyers. Er stond een prachtig negentiende-eeuws Japonis-

tisch damesbureautje van Giroux uit Parijs. Chinese en Japanse meubelen en kunstvoorwerpen uit de collectie van Raphael Petrucci, volkskunst en moderne keramiek en glas sierden de kasten. Verder leefden ze tussen sculpturen van Meunier, Victor Rousseau, Steinlen en Philippe Wolfers en hingen er schilderijen van Louis Thévenet, Edgard Tytgat, Valentine Prax, E. Othon Friesz, Foujita, Guillaumin, Manguin, Ernst, enz. naast werken van bevriende tijdgenoten.

Een groot deel van deze precieze stukken uit de collectie heeft ondertussen de weg gevonden naar museale collecties of bevindt zich in belangrijke privéverzamelingen. De kern van de verzameling, objecten en kunstvoorwerpen die voor de familie Wolfers-Petrucci een speciale betekenis hadden, bleef echter steeds in familiebezit.

Toen Marcel Wolfers in 1965 werd gevraagd om een monografie over Philippe Wolfers te schrijven, zou dit voor hem het begin worden van de missie om de roem van zijn vader als art-nouveau- en art-deco-ontwerper en -beeldhouwer te herstellen. Marcel had steeds een grote collectie van het werk van zijn vader behouden en had in de loop der jaren ook belangrijke stukken terug opgekocht. Met de hernieuwde belangstelling voor de art nouveau werden deze stukken – dankzij Marcel en Clairette – opnieuw tentoongesteld. Aanvankelijk bleef dit beperkt tot België, maar door het internationale succes van de Europalia tentoonstelling 'Art Nouveau België' in 1980 in Brussel, werden de tekeningen, objecten en sculpturen van Philippe Wolfers over de hele wereld tentoongesteld. En keerden telkens terug naar Vieuxart ...

Wat gebeurde voor de art nouveau in de jaren zestig en zeventig, herhaalde zich in de erop volgende decennia voor de art deco. Zo werd ook het werk van Marcel Wolfers herontdekt en naar



waarde geschat. Ditmaal waren zijn beide dochters Claire-Nelly en Janine de drijvende kracht achter de ontsluiting van het zeer diverse oeuvre van hun vader. Ook zijn sculpturen en lakwerken reisden de wereld rond. De laatste maal dat de Wolfers-collectie van Marcel en Clairette aan het publiek werd getoond, was in 2006-2007, bij de grote overzichtstentoonstelling 'De Wolfers Dynastie' in het Design Museum Gent. Hun persoonlijke collectie objecten en kunstvoorwerpen bleef echter verscholen. Nu, 10 jaar later, worden beide collecties geëxposeerd in Galerie St-John in Gent. De verkoopexpositie toont sculpturen in marmer, brons, keramiek en originele gipsen van Philippe en Marcel Wolfers. Vroege bronzen art-nouveaувазen van Philippe staan naast zilverwerk uit de ateliers van Wolfers Frères. Qua schilderijen is er werk van zowel Clairette als van bevriende tijdgenoten J. Cambier, G. Cochet, G. Navez en W. Paerels. Een voor de familie persoonlijk werk is 'Le Miroir', het schilderij van Louis Charles Verwee, de veel te vroeg gestorven broer van Alfred Verwee, dat door Clairette werd geërfd van haar moeder. De tentoonstelling omvat verder een zeventiende-eeuws brandewijnkommetje uit Nürnberg, familiebezit via de eerste vrouw van Louis Wolfers (vader van Philippe en grootvader van Marcel) en bij toeval weer bij Marcel terechtgekomen via een familielid uit Nieuw-Zeeland. En tot slot staat ook de feestelijke jurk waarin Clairette werd gefotografeerd als 'Florentijnse edeldame' voor een van haar grote liefdes, Edy Du Perron, opgesteld tussen de vele meubelen, sculpturen, sierobjecten en schilderijen uit het verre oosten.

boven

Philippe Wolfers, gesp, 'Flirt', zilver, 1897-1898.

linksonder

Philippe Wolfers, cachepot, 'Orchidées', geglazuurd aardewerk, 1897.

Meer weten

Bezoeken

'De Collectie Marcel Wolfers (1886-1976) en Clairette Petrucci (1899-1994): verborgen schatten van een kunstenaarskoppel'

Galerie St-John

Bij St-Jacobs 15A/

Nieuwpoort 2 (G.P.S)

Gent

www.st-john.be

09/225.82.62

24-11 t/m 24-12

Rondleidingen:

voor groepen tot 20 personen na afspraak (info@st-john.be)

Catalogus

Engelstalige geïllustreerde catalogus, uitgegeven in een beperkte oplage van 200 exemplaren.